

Skąd się wziął król Artur i dlaczego jest tak popularny?

4 lutego 2017

Opowieść o królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu to jedna z najbardziej znanych i popularnych legend ludzkości. Trudno byłoby znaleźć kogoś, kto nie zetknął się z filmem, grą, książką czy innym sposobem opowiedzenia historii króla, szlachetnych rycerzy, czarnoksiężnika Merlina czy miecza tkwiącego w kamieniu. Niezależnie od tego, czy opowieść taka to poważna średniowieczna historia spisana w manuskrypcie czy też film nakręcony przez Monty Pythona.

Niewiele osób jednak wie, że korzenie legendy sięgają czasów Brytów, celtyckiego ludu, który zamieszkiwał Wyspy Brytyjskie przed najazdami Anglów i Sasów. Artur nie był ani królem, ani posiadaczem słynnego stołu, a przynajmniej nie w takim sensie, w jakim jest to dzisiaj przedstawiane.

Mamy niewiele dokumentów o życiu Artura. Po raz pierwszy wzmianka o nim pojawia się w spisanej w VI wieku kronice walijskiego mnicha Gildasa, który wspomina o celebrowaniu zwycięstwa pod Mount Badon, nie wymienia jednak imienia zwycięzcy. Imię poznajemy dopiero w IX wieku, gdy mnich Nennius w Historia Brittonum wymienia Artura tytułując go dux bellorum (dowódca wojskowy) i pozostawia nam listę 12 stoczonych przezeń bitew.

Musiało minąć jeszcze 300 lat zanim pojawił się taki Artur, jakim znamy go dzisiaj. W dziełach autorstwa Walijszczyka Geoffreya de Monmouth i Francuza Chretien de Troyes mamy w pełni zarysowaną postać, z przygodami, dziełami i charakterem znanego nam Artura. Jednak dla obu autorów jest on kimś innym. U Walijszczyka Artur to wojownik, który często mierzy się z innymi bohaterami i ich pokonuje, kończąc ich drogę ku chwale. U Monmoutha Artur jest królem i wojownikiem, z którego mogą

brać przykład XII-wieczni władcy Wysp. Jednak we wczesnych francuskich romansach bitwy nie stanowią zasadniczej osi opowieści. Te przykłady mają wagę do cech, jakimi powinien charakteryzować się dworski władca. W ten sposób narodził się Artur z legend, dobrze ułożony lider, który potrafi zachować się odpowiednio i w bitwie i na dworze.

Postać Artura przez wieki była dostosowywana do krajów i czasów, w których był popularny. Jego wielki powrót do powszechnej świadomości nastąpił pod koniec XIX wieku, a rozpowszechnienie się legendy było możliwe tylko dzięki temu, że usunięto z niej kontekst historyczny specyficzny dla konkretnego miejsca oraz czasu i uczyniono z Artura przykład uniwersalnych wartości, takich jak męstwo, honor czy dobroć. To znaczące odejście od postaci średniowiecznego Artura, od którego średniowieczni władcy wyprowadzali swoje rody.

Jak zauważa profesor Raluca Radulescu, profesor literatury średniowiecznej i literatury angielskiej z Bangor University, Artur i podobne mu postaci służą ludzkości do zajrzenia w przeszłość, mitologizowania dobrych minionych czasów i upewnienia się, że istnieją niepodważalne standardy moralne, także w polityce, do których można się odwołać, gdy wokół ich brak.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Na podstawie: HeritageDaily.com

Źródło: KopalniaWiedzy.pl